

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział 1	
Nawiązanie stosunku pracy	13
1. Charakterystyka i zasady nawiązania stosunku pracy	13
1.1. Istota stosunku pracy	13
1.2. Zanim dojdzie do podpisania umowy o pracę	22
1.3. Zawarcie umowy o pracę	23
2. Obowiązki pracodawcy wobec nowo zatrudnionych	25
2.1. Profilaktyczne badania wstępne	26
2.2. Zapoznanie z aktami prawa wewnętrznego	27
2.3. Prowadzenie akt osobowych	32
2.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy	36
2.5. Ustalenie stażu pracy nowo zatrudnionego pracownika	38
2.6. Obowiązki w zakresie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego oraz podatku dochodowego	38
2.7. Obowiązki informacyjne zakładu pracy	42
3. Sankcje za naruszenie prawa pracy	43
3.1. Odpowiedzialność pracodawcy	43
3.2. Odpowiedzialność kadrowej	44
4. Przykład – przyjęcie pracownika do pracy	47
5. Inne formy angażowania pracowników	62
5.1. Zatrudnianie młodocianych	62
5.2. Praktyka absolwencka	67
Rozdział 2	
Wynagrodzenie ze stosunku pracy	73
1. Wynagrodzenie za pracę i zasady jego ustalania	73
1.1. Istota wynagrodzenia i jego elementy składowe	73
1.2. Termin wypłaty wynagrodzenia	75
1.3. Ochrona wynagrodzenia za pracę	76
1.4. Wynagrodzenie minimalne	76
2. Czas pracy i jego ewidencja	79
2.1. Normy i wymiar czasu pracy	80
2.2. Systemy czasu pracy	87
2.3. Ewidencja czasu pracy	91

2.4. Praca w dni świąteczne i w porze nocnej	96
2.5. Czas pracy kadry kierowniczej	99
2.6. Odpoczynek i przerwy w pracy	100
3. Praca w godzinach nadliczbowych	105
3.1. Istota pracy w godzinach nadliczbowych	105
3.2. Ustalenie przekroczenia norm czasu pracy	106
3.3. Rekompensata za pracę w godzinach nadliczbowych	110

Rozdział 3

Rozliczanie i dokumentowanie wynagrodzeń	119
1. Procedura naliczania wynagrodzenia	119
1.1. Ustalenie przychodu pracownika	119
1.2. Składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez pracownika	121
1.3. Składka na ubezpieczenie zdrowotne	126
1.4. Zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych – rozliczenie z urzędem skarbowym	129
1.5. Pozostałe potrącenia obowiązkowe z wynagrodzeń	144
1.6. Wynagrodzenie w walucie obcej	149
2. Składki finansowane przez pracodawcę	152
2.1. Składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i wypadkowe)	152
2.2. Składki na fundusze pozaubezpieczeniowe (FP, FGŚP, FEP)	159
3. Dokumentacja związana z wynagrodzeniem pracownika	171
3.1. Dokumentacja i opłacanie składek ZUS	171
3.2. Dokumentacja wynagrodzeń	177
4. Przykład miesięcznego rozliczenia wynagrodzeń	180
5. Wynagrodzenie pracownika delegowanego za granicę	191
5.1. Zasady delegowania pracowników za granicę	191
5.2. Zasady opodatkowania wynagrodzenia za pracę w przypadku oddelegowania za granicę	192
5.3. Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym od przychodów z pracy uzyskanych za granicą	196

Rozdział 4

Wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy	201
1. Urlop wypoczynkowy	201
1.1. Nabycie prawa, wymiar i zasady udzielania urlopu	202
1.2. Wynagrodzenie za czas urlopu	209
1.3. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop	217
2. Inne dni wolne od pracy	222
2.1. Urlopy okolicznościowe	222
2.2. Urlop bezpłatny	227
2.3. Urlop wychowawczy	229

3. Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy	236
3.1. Ustalanie prawa do wynagrodzenia chorobowego lub zasiłku chorobowego	236
3.2. Zasady obliczania wynagrodzenia (i zasiłku) za czas niezdolności do pracy	239
3.3. Zasady obliczania wynagrodzenia za przepracowaną część miesiąca	252
3.4. Ujęcie składowe i podatkowe świadczeń za czas choroby	254
4. Przykłady obliczania wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy	257

Rozdział 5

Świadczenia społeczne i socjalne przysługujące pracownikom	271
1. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ..	271
1.1. Świadczenia związane z chorobą ubezpieczonego	273
1.2. Świadczenia społeczne związane z opieką nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny	285
1.3. Przykłady obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego	313
2. Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego	335
3. Pozostałe świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	338
3.1. Świadczenie przedemerytalne	338
3.2. Zasiłek pogrzebowy	339
3.3. Renta rodzinna	341
4. Świadczenia socjalne zagwarantowane w Kodeksie pracy	342
4.1. Odszkodowania i rekompensaty z tytułu utraty pracy	342
4.2. Odprawy rentowe i emerytalne	343
4.3. Odprawa pośmiertna	345
4.4. Ujęcie składowe i podatkowe	346

Rozdział 6

Roczne rozliczenie z urzędem skarbowym w zakresie podatku dochodowego ...	347
1. Informacja roczna o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy (PIT-11)	347
2. Zeznanie podatkowe PIT-40	352
3. Przykłady rocznego rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych ...	354

Rozdział 7

Ochrona stosunku pracy. Rozwiązanie i wygaśnięcie umowy o pracę	367
1. Ustanie stosunku pracy	367
1.1. Ochrona stosunku pracy przed zwolnieniem	367
1.2. Wypowiedzenie stosunku pracy	372
1.3. Wygaśnięcie umowy o pracę	378
2. Obowiązki pracodawcy związane z rozwiązaniem umowy o pracę	383
2.1. Obowiązki wynikające z przepisów prawa pracy	383
2.2. Obowiązki związane z rozliczeniami publicznoprawnymi	389

2.3. Pomoc pracodawcy w sprawach emerytalno-rentowych.....	390
2.4. Przykład – zwolnienie pracownika z pracy.....	391
3. Upadłość lub likwidacja zakładu pracy	402
3.1. Obowiązki pracodawcy w przypadku likwidacji zakładu	402
3.2. Uprawnienia pracowników zlikwidowanego pracodawcy.....	408
3.3. Przywrócenie do pracy	412

Rozdział 8

Pozapłacowe świadczenia pracownicze	415
1. Podróże służbowe pracowników	415
1.1. Krajowe podróże służbowe	418
1.2. Zagraniczne podróże służbowe.....	429
1.3. Ujęcie składkowe i podatkowe podróży służbowych.....	434
2. Ryczałty i ekwiwalenty za używanie prywatnego samochodu do celów służbowych.....	437
2.1. Ryczałt za samochód.....	438
2.2. Ekwiwalent za rzeczywiście przejechane kilometry.....	439
2.3. Ujęcie składkowe i podatkowe ryczałtów i ekwiwalentów samochodowych.....	440
3. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (ZFŚS)	443
3.1. Istota i cel tworzenia funduszu	443
3.2. Podmioty tworzące fundusz.....	447
3.3. Źródła i zasady tworzenia funduszu.....	448
3.4. Ujęcie składkowe i podatkowe w zakresie ZFŚS	453
3.5. Świadczenie urlopowe	455
4. Świadczenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy	456
5. Pozostałe świadczenia pracownicze	459
5.1. Posiłki i napoje profilaktyczne	459
5.2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	460
5.3. Ubiór służbowy	468
5.4. Artykuły spożywcze na potrzeby pracowników	468
5.5. Inne świadczenia rzeczowe, nieodpłatne lub częściowo nieodpłatne udzielane pracownikom	469
5.6. Ujęcie składkowe i podatkowe pozostałych świadczeń pracowniczych	473

Rozdział 9

Rozliczenie i dokumentacja wynagrodzeń osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych	477
1. Charakterystyka umów cywilnoprawnych.....	477
2. Zasady podlegania umów cywilnoprawnych ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu	488
2.1. Umowa-zlecenie	488

2.2. Umowa o dzieło	493
2.3. Zasady podlegania i rozliczania składek osób mających ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy-zlecenia.	494
3. Rozliczenia z urzędem skarbowym i ZUS z tytułu umów cywilnoprawnych	498
3.1. Podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od umów-zleceń	498
3.2. Podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od umów o dzieło	504
4. Rozliczenie płatnika z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych z własnym pracownikiem	508
5. Umowa-zlecenie a prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego	511
5.1. Warunki uzyskania świadczeń	511
5.2. Zasady ustalania podstaw wymiaru zasiłków chorobowych	513
6. Koszty podróży służbowej zleceniobiorcy	516
7. Przykłady rozliczania i dokumentowania wynagrodzeń osób zatrudnionych na podstawie umowy-zlecenia i umowy o dzieło	517
Wykaz aktów prawnych	541